

Filiala, posvečena sv.Primožu in Felicijanu, vulgo sv.Florijanu
Orientacija pravilna.Cerkev leži na stnem odrastku Menine planine v n.
višini 742 m.

Literatura in viri:Ign.Orožen:Bistum und Diözese Lavant II.Dekanat Oberburg,
Marburg 1877; Avg.Stegenšek:Dekanija Gornjegrajska, Maribor 1905; Slika v
Gornjem gradu iz ca 1650;

Cerkev je zelo nepravilnega sestava.Tvorijo jo: dolga in ozka pravokotna
ladja,nekoliko ožji in višji enako visoki,najhen pravokoten prezbiterij,
ob severovzhodni ogal ladje postavljeni nizek zvonik ter v sredino južne
ladjine stene prislomljena skoraj 3/8 zaključena kapela.Gradnja lad je je
kamenita ometana,ladja in kapela imata strešasto škodlasto streho,zvonik pa
laternasto,pločevinasto.

Zunanjščina: Je zelo preprosta.Zanimivo je ,da je cerkvena f sada brez d en
in vrat in da je vsa cerkev z zvonikom vred brez vsake členitve.V cerkev
vodita na vsaki strani kapele po en vhod,katerin zahodni ima v lesene pod-
boje vrezan sledeči napis: OD PERVO VIRNIH KRISTIANOV SIM BLA POSTAVLENA V
LETO 1094/IN Z VERHAM VRET POPRAVLENA V LETU 1874./Občasno cerkvenih oskerbnikov
Lukeža Štorgia in Iurja Vrršnika.Ker ima zvonik v pritličju zakristij o, vo-
dijo v njegovo nadstropje stopnice od zunaj.V zvonovnici ima 4 polkrožno
zaključene line.Ladja ima v severni steni dve,kapela v obeh podolžnicah dve i
prezbiterij v južni steni eno okno.Vsa okna so pravokotna,oni v ladji in
kapeli kažejo s svojimi tipi- pravokoten okvirni uskok v svetlobi- na m-
stavek v 17.stol.

Notranjščina: V času Stegenška je bil v cerkveni tlak še opečen,tu in a m

okrašen z vtisnjenimi cvetlicami in z letnico 1529. ter se proti vhodu stopničasto dviga. Stopnice so sledile pri 5.3 m, pri 14.08 m in pri slavoloku, to je pri 15.12 m. Sedaj cerkev je tlakana s črno-belimi cementnimi ploščami ter dvignjena za stopnico samo v prezbiteriju in kapeli. Pevka empora je lesena. Ladja ima raven strop, ki je onetan, zakristija banja sti obok z dvema kapelama, kapela pa, ki ima posnete vse 4 ogle ter jo krasi 8 pilastrov in greda, kupolnat svod. Prezbitorij je izredno majhen ter ima komaj prostora za oltar.

Oprava: Glavni oltar je majhen in delo Ivana Cesarja iz Mozirja. Oltar v kapeli je posvečen sv. Krljizijxxx Florjanu, a je bil sem prenešen in prvotno posvečen Roženvenški Mariji. Sestavlja ga polkrožno zaključena dolbina s kipom titularnega svetnika in bogati okvir s 15 medaljoni, ki en relief predstavljajo 15 skrivnosti ročnega venca. Ob straneh stojita zavita in z grozdjem okrašena stebra, ki počivata na volutah olupčanih z angelskimi glavica in nosita golčasto ogredje z zakroženim frison. V dolbinah ob steni strani stebrov sta kipa Dominika in Katarine Sienske, na frizu je 5 angelskih glav, na ogredju 2 stoječa in 4 sedeči angelčki. Nastavek se konča s kipom DM z detetom v levici in z žezlom v desnici. Oltar je neprimerno prebarvan in bi se ga splačalo vrniti v prvotno polihronacijo. V temenu osrednj dolbine se nahaja grb škofa Jožeta Rabatte (1664-1683) z grboma ljubljanske škofije in Gornje gradu, a nepazno poslikan. Grb nam pomaga datirati oltar v čas okoli 1670. Iz poznejše dobe so na oltarju: dva svečnika iz l.p.l. 18. stoletja, plastična skupina v glavni dolbini, kvalitetno delo iz dobe 1760-1770 ter klasicizirajoči tabernakelj, ki je kvalitetno delo in je nastal že v 19. stol.

Oprema: Omeniti je samo missal iz l. 1608 in rituale iz l. 1696.

Zvonik: V njem visijo 3 zvonovi: 2 sta KID-ova iz let 1922 in 1923, eden pa je starejši in nosi napis: Sacte Prime et Feliciane orate pro nobis. Adam Khokhel undt Juri Ransackh paide Zechprebste. Adam Khokhel hadt mich zu Nazagossen anno 1648, Zvon krasijo ornamentalni pasovi in reliefi, ki predstavljajo Golgato, Ano Samotretjo in Kraljico Marijo z detetom.

Podstrešje: Na žalost nisem bil zaradi nemogočega dostopa na njen, kar on eno gočuje točnejšo opredelitev stavbine gradbene geneze.

Resume: Cerkev se prvič indirektno omanja l.1389., ko je govora o Drachselso-
lovi hubi pod St.Preynsbergom, direktno pa l.1426.v gornjegrajskem urbarju.
Tlakovana je bila, kot je dokazoval prejšnji opečni tlak l.1529. Vizitacijski
protokol iz l.1631. omenja poleg cerkve še kapelo sv.Florijana. Obe stavbi
sta imeli premala okna ter vsaka po eden oltar. Slika v Gornjem gradu iz l.
1650 nam kaže kapelo tikoma pred zapadno fasado cerkve. Obe stavbi sta ime-
li strešna stolpa s preprostima piramidastima strehama. Po letu 1650 je do-
bila cerkev svoj sedanji zvonik in kapelo sv Florijana. Odprto pa puščam
vprašanje-ali so staro kape lo sv.Florijana odstranili, ali pa so jo spo-
jili s cerkvijo in tako podaljšali ladjo. Z drugo podmeno bi bila objasnjena
nesorazmerna dolžina ladje, pa tudi nenavadna zahodna fasada, ki je v resnici
samo kapelina prečna stena. Nepojasnjena ostane tudi zgodovina vzhodne
polovice ladje in prezbiterija, katerih starost sega vsaj v 14.stol, verjetno
pa sta še starejša, saj bi znal biti prezbiterij le v baroku predelana ap-
sida. Seveda so vse našteje trditve le hipoteze, ker ni bilo mogoče pregledati
podstrešja in ni ni esar dateble pri cerkveni zunanjsčini.

Konservatorske opombe: Cerkev je v redu vzdrževana.

Znamenje: Ob vznožju hriba sv.Primoža stoji kužno znamenje, ki je visoko ca
3 m ter v osnovi oktogonalen steber, prepasan pod vrhom z močnim paličastim

profilom ter okronan s kubusom s 4 kvadratnimi dolbinami in nizko piramidasto streho. Spomenik je zidan, ometan in pobeljen. Verjeten čas nastanka je 17.stol.

Jože Turk: Zapiski 1958 , Celjska topografija, rkp.

